ה"ג הני נמי בהני שייכי. הכנסת אורחים וביקור חולים היינו גמילות

חסדים ועיון תפלה היינו בכלל גמילות חסדים דכתיב (משלי יא) גומל

נפשו איש חסדי השכמת בית המדרש וגידול בנים לתלמוד תורה

היינו תלמוד תורה דן את חבירו לכף זכות בכלל הבאת שלום דמתוך

שהוא מכריעו לזכות ואמר לא חטא

לי בואת אנום היה או לטובה נתכוון

יש שלום ביניהן ורבי יוחנן לפרש לך

אתא דבכלל ג' דמתניתין איתנהו

להנך ו' ואיכא נמי לכבוד אב ואם

ורבי יוחנן לא פליג עליה: בפחי

נפש. בדחבון נפש: מוחכרת.

שנותנה לחברו בכך וכך כורין לשנה:

כל היכא דאמרינן מעשה בחסיד °

אחד או רבי יהודה בן בבא או רבי

יהודה ברבי אלעאי: ריבה. נערה:

שאינו בדוק לרבי. שאינו מכיר

במדותיו לסמוך עליו ולהניחה אללנו:

מטרוניתא. נכרית: דבר מלכות. ולריך להעלימו: לינורא. רוק.

וגזרו [לעיל יז:] על הנכרים שיהיו כזבים לכל

דבריהם: מאכילין לעניים דמאי.

לא אסרוהו עליהם מפני שלריכים

לחזר על פתח ע״ה וסמכו על

שרוב עמי הארץ מעשרין: אכסניא.

מיל של מלך ישראל ומטילו על בני

העיר לפרנסן 0: שניטלה תרומתו.

קס"ד תרומת מעשר שהלוי נותן

לכהן וכ"ש תרומה גדולה שיש על

ישראל להפריש והפרישו קודם שנתן

המעשר ללוי: שהקדימו בשבולין.

לתרומה. ישראל היה לו להפריש

תרומה גדולה תחילה דכתיב (שמות

כב) מלחתך ודמעך לה תחחר מלחתך

אלו בכורים מכאן שהמקדים תרומה

לבכורים לוקה ודמעך זו תרומה

שאם הקדים מעשר לתרומה לוקה ש

והנ"מ משנתמרח בכרי לוקה אם

הקדים מעשר לתרומה אבל הקדים

למעשר קודם לתרומה בשבלים אינו

י א מיי׳ פכ״ה מהלכות שבת

הלכה כ: יא ב שם הלכה יט: יב ג מיי פ"י מהלכות מעשר

יג ד מיי פ"ג מהלכות תרומות הלכה יג טור י"ד סימן שלא: ה מי" פכ"ה מהלי שבת הלכה יט:

מוסף תוספות

א. וחזי לאחריני, לא מקצה לי׳ לגמרי. רשב״א לעיל מו. ד״ה ממיב, ב. לא הוה צריך להאי טעמא, אלא. תוס׳ סוכה לה: ד"ה דאי בטי ג דשרי וכו׳ תרומה ביד ישראל הואיל וחזיא לכהן, [ה"נ]. מוס' סוכה לה: ד"ה ללי בעי. קוכה מה: דיה דמי בעי.

7. לעניים. מוס' עירובין למ.

ד"ה דמלי. ה. דאי לאו דנפקא

לן מדוכתא אחרינא דחומש

אינו מעכב, ממתני' ליכא

למפשט. כיעניא. ה. אבל

למפשט. כיעניא. ה. אבל

השתא דניקא לן מדוכתא

השתא בעיי בקמא לן מדוכתא

השתא בעיי בקמיון שניי מוכרי מייני מוכרי בייני בייני מוכרי מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני בייני מוכרי בייני ב אחרינא דחומש אינו מעכב אפשר לומר דמתני׳ נמי הא קמ״ל דחומש אינו מעכב. ריטב״ל.

רב נסים גאון , שמא צינורא ניתזה מפיה על רבי. פי' צינורא שינתז מפי האדם כשהוא מדבר למטרונית והיא נכרית ונגע בו מרוקה הוצרך לטבול, כי רוקן של נכרים גזרו עליו חכמים טומאה. ועיקר זה הוא מהש אמר הקב״ה בענין הזב (ויקרא טון וכי ירוק הזב בטהור, יכול סון כי ירוק הוג בטחוד, יכול אפילו רקק ולא נגע יהא טמא ת"ל בטהור. ובתוספתא זבין בפרק חמישי אמרו ורירו וכיחו ומימי האף שלו הרי הן כרוקו. דמעת עינו ודם מגפתו ברוקר. זמנת עינו יודם מגפות וחלב האשה מטמאין טומאת משקה, זובו ורוקו ומימי רגליו מטאים טומאה חמורה. וזאת התורה מיוחדת בישראל בלבד אבל לא בנכרים, והחכמים הם שגזרו עליהם שיהו כזבין לכל . דבריהם. ותמצא כיוצא בזה במס׳ נדה בפרק בנות כותים במס׳ נדה בפרק בנות כותים (דף לד) כשאמרו בית שמי דם הנכרית טהור, הקשה להם מזו הברייתא. ולא חלקו בית שמאי אלא בדמה בלבד אבל רוקה אין מי שחולק בו כי הוא טמא ושורפין עליו את התרומה. וכבר פירשו טעמם של בית שמי שטיהרו דמה (וטיהרו) [וטמאו] רוקה ומימי רגליה, י רשכיחי גזרו בהו רבנן דמה דלא שכיחא לא גזרו בה רבנן. דרא שכיחא רא גזרו בה רבנן. ובית הלל הכל אצלם טמא. ושם במסכת שקלים [פ״ח מ״א] שנינו כל הרוקין הנמצאים בירושלים טהורין חוץ משל שוק העליון, וגרסי בתלמוד בני מערבא ר' אבון בשם ר' יהושע קצרין של גוים היה ובמשנת טהרות בפרק שם. . ה' ןמשנה חן שנינו שוטה אחד רטיר או וכריח או כוחים כל בכיו או נכויית או כותית כל הרוקין שבעיר טמאין. וקודם לכן בפרק ד' אמרו על ו' ספיקות שורפין את התרומה אחד מהן ספק רוקין. כבר נתבאר לד עכשיו ונתקיים מכל מהבאו כן עכשיו ונוקרים מכרים מה שהקדמנו כי רוק הנכרים טמא וכי גזירה דרבנן היא. ובפרק יציאות השבת (דף טון אמרו ספיקות באושא גזור עליהן, ולפיכך הוצרך ר' יהושע בן חנניא טבילה. ותמצא במס' יומא בפרק הוציאו לו את הכף [דף 11] אמרו עליו על רבי ישמעאל בן . קימחית שיצא ודבר עם ערבי . אחד בשוק וניתזה צינורא

בירן דחזיא לכהן שפיר דמי. אע"ג דאמר נשילהי כירה (לעיל דף m.) דבגדי עניים לעשירים לא הכא לכ"ע חזיא אלא איסורא הוא דרביע עליהא אבל התם לא חזו מחמת גריעותא ומהאי הלכה יא: טעמא נמי לא אמרינן התם טעמא דבסמוך דאי בעי מפקר לנכסיה והא דאמר בפרק כל הכלים (לעיל

ד׳ קכה.) שירי פרוזמיות שאין בהן

ג׳ על ג׳ אין מטלטלין אותן משמע הא יש בהן שלש על שלש מטלטלים היינו לעניים א"נ אפילו לעשירים נבית עניים: דאי בעי מפקר לנבסיה. הוה^ב מני למימר גכלעיל כיון דחזי™ אלא כיון דמשכח טעמא דאפי׳ לדידיה מלי חזי אמר ובפרק כל שעה (פסחים דף לה:) ובפרק שלשה שאכלו (ברכות ד' מו.) אילטריך להאי טעמא ים: האי אידגן. מדנקט אידגו משמע אפי׳ לא ראה פני הבית תימה אכתי אפילו הקדימו בכרי נמי לא לחייב אלא באידגן וראה פני הבית וי"ל דאי לא כתב והרמותם ה״א דכולם חייבין אפילו לא אידגן השתא דכתי׳ קרא מוקמי ליה במסתבר דהיינו לא אידגן שאפילו ראה פני הבית לא היה חייב א"נ י"ל הא דנקט אידגן היינו ככל דינו שראה פני הבית אלא דמילתא דפסיקא נקט דאיכא למאן דאמר בבא מציעא (ד' פח:) דלא בעינן ראיית פני הבית אלא בזיתים וענבים דלאו בני גורן נינהו: הא קמ"ל דאין חומש מעכב. ואף על גב דמבעיא לן בפרק הוהב (שם דף נד.) אי מעכב אי לא ולא פשיט מהכא משוםה דהוה מצי למידחי דאגב אחרינא תנייהי:

הני נמי 6(בגמילות חסדים שייכי ל"א הני) בהני שיִיכי ת"ר הדן חבירו לכף זכות דנין אותו לזכות ומעשה באדם אחד שירד מגליל העליון ונשכר אצל בעה"ב אחד בדרום שלש שנים ערב יוה"כ אמר לו תן לי שכרי ואלך ואזון את אשתי ובני אמר לו אין לי מעות אמר לו תן לי פירות אמר לו אין לי תן לי קרקע אין לי תן לי בהמה אין לי תן לי כרים וכסתות אין לי הפשיל כליו לאחוריו והלך לביתו בפחי נפש לאחר הרגל נמל בעה"ב שכרו בידו ועמו משוי ג' חמורים אחד של מאכל ואחר של משתה ואחר של מיני מגדים והלך לו לביתו אחר שאכלו ושתו נתן לו שכרו אמר לו בשעה שאמרת לי תז לי שכרי ואמרתי אין לי מעות במה חשדתני אמרתי שמא פרקמטיא בזול נזרמנה לך ולקחת בהן ובשעה שאמרת לי תן לי בהמה ואמרתי אין לי בהמה במה חשדתני אמרתי שמא מושכרת ביד אחרים בשעה שאמרת לי תן לי קרקע ואמרתי לך אין לי קרקע במה השדתני אמרתי שמא מוחכרת ביד אחרים (6) היא ובשעה שאמרתי לך אין לי פירות במה חשדתני אמרתי שמא אינן מעושרות ובשעה שאמרתי לך אין לי כרים וכסתות במה חשרתני אמרתי שמא הקדיש כל נכסיו לשמים א"ל העבודה כך היה הדרתי כל נכסי

וכשבאתי אצל חבירי בדרום התירו לי כל גדרי ואתה כשם שדנתני לזכות המקום ידין אותך לזכות ת"ר ºמעשה בחסיד אחר שפרה ריבה אחת בת ישראל ולמלון השכיבה תחת מרגלותיו למחר ירד ומבל ושנה לתלמידיו ואמר יו (להן) בשעה שהשכבתיה תחת מרגלותי במה חשדתוני אמרנו שמא יש בנו תלמיד שאינו בדוק לרבי בשעה שירדתי ומבלתי במה חשדתוני אמרנו שמא מפני מורח הדרך אירע קרי לרבי אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתוני לכף זכות המקום ידין אתכם לכף זכות תנו רבגן פעם אחת הוצרך דבר אחד לתלמידי חכמים אצל מטרוניתא אחת שכל גדולי רומי מצויין אצלה אמרו מי ילך אמר להם ר' יהושע אני אלך הלך רבי יהושע ותלמידיו כיון שהגיע לפתח ביתה חלץ תפיליו ברחוק ארבע אמות ונכנם ונעל הדלת בפניהן אחר שיצא ירד ומבל ושנה לתלמידיו ואמר י (להן) בשעה שחלצתי תפילין במה חשדתוני אמרנו כסבור רבי לא יכנסו י

בשביל הורקנום בני שלא עסק בתורה

לוקה: והרמותם ממנו. בלוים כתיב גבי תרומת מעשר: מכל מתנותיכם וגו'. נמי בלוים כתיב גבי תרומת מעשר וקאמר את כל תרומת ה'ים כל משמע כל לד תרומה שבו: החי. דנתמרח: אידגן. וחלה עליו חובת תרומה כדכתיב (דברים יח) רחשית דגנך הלכך כי שקלה לוי בעי אהדורי לכהן תרי ממאה שבו ברישא והדר אחד מעשרה: דמריר. שהוא מר: דברי קרושה במקום מומאה בשעה שנעלתי במה חשדתוני אמרנו שמא דבר

מלכות יש בינו לבינה בשעה שירדתי ומבלתי במה חשדתוני אמרנו שמא ניתזה צינורא מפיה על בגדיו של רבי אמר להם העבודה כך היה ואתם כשם שדנתוני לזכות המקום ידין אתכם לזכות: מפנין תרומה מהורה וכו': פשימא לא צריכא אדמנחה ביד ישראל מהו דתימא כיון דלא חזיא ליה אסור קמ"ל כיון דחזיא לכהן שפיר דמי: בודמאי (וכו'): דמאי הא לא חזי ליה ייכיון דאי בעי מפקר ליה לנכסיה והוה עני וחזיא ליה השתא נמי חזי ליה ״דתנן ימאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי ואמר רב הונא תנא ב״ש אומרים אין מאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי וב"ה אומרים מאכילין את העניים דמאי ואת האכסניא דמאי: ומעשר ראשון שנימלה תרומתו וכו': פשימא לא צריכא שהקדימו בשבולים ונמלה הימנו תרומת מעשר ולא נמלה הימנו תרומה גדולה וכי הא ®דא"ר אבהו אר"ל ימעשר ראשון שהקדימו בשבולין פמור מתרומה גדולה שנא' יוהרמותם ממנו תרומת ה' מעשר מן המעשר מעשר מן המעשר אמרתי לך ולא תרומה גדולה ותרומת מעשר מן המעשר שא"ל רב פפא לאביי א"ה אפי' הקדימו בכרי נמי ליפטר א"ל עליך אמר קרא ימכל מתנותיכם תרימו וגו' ומה ראית האי אידגן והאי לא אידגן: ומעשר שני וכו': פשימא "לא צריכא שנתן את הקרן ולא נתן את החומש הא קמ"ל דאין חומש מעכב: והתורמם היבש כו': דווקא יבש אבל לח לא מ"ם כיון דמריר לא אכלה:

אבל מפיו על בגדו, ונכנס ישבאב אחיו ושימש תחתיו. ובחומר בקודש (חגיגה דף כג) תמצא גזירת צינורא דעם הארץ, וזה בענין הקודש. מפנין תרומה טהורה ודמאי. כבר פירשנו דמאי בפרק שלשה שאכל נקרות היה באותה כי הוא הדבר הנדמה דמי מתוקן ומי אינו מתוקן, ובארנו שם עיקר גזירתו. ובארנו שם עיקר גזירתו.

הסאה שביד הכהן שהיא תרומת מעשר שנתן לו הלוי, אחד ממאה מן התבואה שביד ישראל. וכיון שראו שעמי הארץ לא היו מפרישין מעשר (לכהן) [ונותנין ללרי, חייב הקונה לתת אחד ממאה לכהן שיעור תרומת מעשרן שחייב בו מיתה. אבל המעשר שהוא בלאו לא חייבוהו מספק. וזה מפורש בגמרא יומא בפ״ק דף ט ע״א ובסוף סוטה במשנת דיוחנן כהן גדול העביר הודיית המעשר

מאכילים את העניים דמאי. דרוב עמי הארן מנשרים הם וחומרא דרבנן בעלמא הוא (ברסות מז. וכע""ז ערובין אי) שהעמידו בספק מא רבילים את העניים ואמסניא לא העמידו דבריסם (סובה זה). ראת האסבניא. מיילות מלכי ישראל המוטלין על פני העשירות לזוען להים מאויניהם וישראלים הון והיר הן בעניים הואלו לאין במקותן (פחחים זה: הבע"ז ברבות וערובין וחובה שם) לא צריבא שהקדימו בשבולים. לוי קדם את הכסן ונטל מעשר בשבלים קודם שנטל כהן תרומה גדולה, והכהן היה לו ליטול מרומה גדולה מחלה את מממשים. דרמה לא מהיה ביל ליטול מרומה גדולה של כהן במוך ממעשר הוה את מממשים שבו, לבד מתרומת מעשר שעל הלי להפרים הרומה ממעשרו (ברבות חו"). רכי הא הא"ר אבדהו לשמעינן מתניתן הכי הוא מתרישים דפטר להי לולי מתרומה גדולה של מון שהקדימור בשבלים פטור מתרומה גדולה ביה לו להכן כדרי לבחו לביל מעשר מעלה ומולא שלה הולמה מרומה משלים והיה לו לכהן ליטול תרומה גדולה מהלי אולה את מתומים במה שש"ר, וזה שנטל מעשר מתלום גדולה שבמעשר זה (ביצה גדולה שבמעשר זה בדולה של הולמה מרומה בולה לא הולמה מרומה במולה ומולא של הולמה מרומה בדולה של הולמה מרומה בדולה במתומה גדולה של הולמה מרומה ממששר הם בש"ר, וזה שנטל מעשר מתלה ומולא של הולמה מרומה גדולה שבמעשר זה ביצה בשיר, וזה שנטל מתשבות גדולה שבמעשר זה ביציה גדולה שבמעשר זה ביציה במולה ומולאה צלמעשר זה ביציה ביציה מתומה גדולה שבמעשר זה ביציה ביציה מתומה גדולה שבמעשר זה ביציה מתומה גדולה מתומה גדולה שבמעשר זה ביציה ביציה להוא במתעשר זה ביציה ביציה מתומה גדולה מתומה גדולה מתושבר ביציה ביציה בשל ביציה מתומה גדולה שבמעשר זה ביציה ביציה

א) ס"א ל"ג, ב) [ברי"ף וברא"ט מיחא ערב הרגלן, ג) אבות דר"נ פ"ח וע"ש, ד) [צ"ל להס], ב) [צ"ל להס], ו) ברכו' מו. וש"נ, ז) ברכות מז. דמאי פ"ג מ"ח עירובין יז: לח. פסחים לה: סוכה לה:, ח) ברכות שם עירובין לא: תחחית לה: סוכה נה:, ח) ברכות שם עירובין לא: פסחים לה: בילה יג:, ט) מנוורה ה:, י) כאן חסר ונפש היינו תפלה דכתיי גבי חנה ואשפוך את נפשי לפני ה' ש"א א ע' רש"י ברכות ה: ד"ה טורף נפשו וכן הובא בר"ש פאה פ"א כל"ל, מ) נעי׳ מכילתה משפטים פי"ט], () [במדבר יח], ס) ווע"ע תוספות עירוביו לח.

תורה אור השלם

וְאֶל הַלְוִיִּם תְּדַבֵּר וְאָמֵרְתָּ אֲלֵהֶם כִּי תִקְחוּ מֵאֵת בְּנֵי שראל את המעשר אשר נתתי לכם מאתם בנחלתכם הרמתם ממנו תרומת

2 מִבּל מַתְנֹתֵיכֶם הָרִימוּ אַת כל תרומת יי מכל חלבו את מִקְרֹשׁוֹ מִמֵּנוּ: במדבר יח כט

הגהות הב"ח

(מ) גמ' אמרתי שמא מוחכרות לה) גם מנונתי שנו מחברות ביד אחרים ובשעה כל"ל וחיבת היא נמחק: (ב) רש"י ד"ה אכסניא חיל של מלך ישראל. נ"ב כך פירש"י בפרק בכל מערבין דף לא וכן בפרק כל שעה דף לה אבל התוספות בפ" ג" שאכלו פ" עוד פ" אחר חיל של נכרים כו' וע"ש דף מו:

גליון הש"ם

. רש"י ד"ה כל היכא דאמרי מעשה וכו'. עיין דבר נחמד כזה בברכת הזבח תמורה דף טו נ״ב:

רבינו חננאל

מפנין תרומה טהורה אע״פ שהיא בביתו של ישראל, הואיל וראויה לכהן היום מטלטלין אותה ושפיר דמי. וכן דמאי. והדמאי כיון דאילו הפקיר כל נכסיו ויהיה עני מותר לאוכלו, אע״פ שעכשיו מותר לאובלו, הב ב לא הפקיר נכסיו מותר לטלטלו. והוא הלוקח תבואה מעם הארץ שאינו יודע אם מעם הארץ שמינו יודע אם הוציא מעשר ממנה אם לאו, כי התרומה לא נחשדו עמי הארץ עליה. ודאי היו מפרישיז אחד מחמשים והוא בבינונית ונותנו לכהן. אבל המעשר היו הרבה עמי הארץ שלא היו מפרישין אותו ונותנין ללוי. וחייבו חכמים הקונה מעם הארע שאיוו יודט אח הוציא ממוה את לאו להחרווו שהיא תרומת מעשר, שהאוכל תרומת [מעשר] כאוכל תרומה, והוא עון מיתה. וזה ווומה, והוא פון מיונה. והה פירושו, ישראל שיש לו מאה סאין תבואה, חייב לתת לכהן ב' סאין מהן, והיא נקראת תרומה גדולה, וחייב לתת עשרה מהן פחות מעט והוא נקרא מעשר ראשון, וחייב הלוי לתת מן העשרה סאין שנתן לו ישראל סאה אחת לכהן, והוא שאמר הכתוב . והרמותם ממנו תרומת ה׳

מעשר מז המעשר. נמצאותו

ן שי בי ובעירו שרובין לא ופטחים לה: ותמורה ה:). שנאמר והרמותם ממנו תרומת ה'. ופילט ומה היא המרומה, מעשר מן המעשר (ביצה יב: ובעירו שרובין לא ופסחים לה: ותמורה ה:). שנאמר והרמותם ממנו תרומת ה'. כל עליך אמר קרא. שלא מאמר כן (שם). מכל מתנותיכם תרימו. נפרשם לויים כמיב ואל הלוים מדכר, וכמיב באאי קרא את כל מרומת ה', כל לד מרומה שנו חייבים להפריט מכל מתנותיכם תרימו. נפרשם לויים להים מדכר, וכמיב באים הלי את הכסן בכרי וקבל מעשרומיו קודם שיטול כהן מרומה (ברכת מ:) אפיל מרומה בדולה, וחוזר וישריש מליו מתשר (במדבר יח בם). ומה גדולה מן הכיר, לריון להפריש הליי מן המעשר מחלים לאת מתמישים להיותים ווחוזר וישריש מרומת מעשר (במדבר יח בם). ומה בדית. במות מקלא לשכל (במדבר יח בם). ומה ראות. במותמת קלא למיוב בהקדימו בכרי וקלא לשכל ובקדימו בעלים (עורובין שם ופסחים שם וביצה שם אלים לא לאלל לשכל (ביצה שם). האי אידגן. משעה שמתורם ככרי נעשה דגן וכוון לאיקר דגן חלה עליו לאות מוכן כין מות (ערובין ופסחים שם). ולא נתן את החומש. מע"ע ולא מלה עליו לשות כהן מלה עליו לשות מוסיפין מומע (ברכות מ:). וכץ שקלים לוי עדיין לא היה טבול למרומה (ערובין ופסחים שם). ולא נתן את החומש. וכעלים פודין אותו מוסיפין מומע (ברכות מ:).